

Position Paper Groen Gas

t.b.v. de inbreng position papers op de Routekaart Groen Gas d.d. 6 mei 2020

Aan: Leden Tweede Kamer Commissie EZK

Van: Groen Gas Nederland, KVGN, Vereniging Groen Gas Producenten, Engie

d.d.: 6 mei 2020

Op 30 maart jl. heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat een drietal beleidsbrieven gepresenteerd. Het betreft de [‘De Rol van Gas in het Energiesysteem van Nu en de Toekomst’](#), [Routekaart Groen Gas](#) en de [Kabinetvisie Waterstof](#). Hierin beschrijft de Minister het belang van gasvormige energiedragers in relatie tot de ambities uit het Klimaatakkoord. De geschatte omvang van 30% tot 50% gasvormige energiedragers als aandeel in de finale energievraag in 2050 lijkt realistisch en wordt herkend door de groen gassector. Aardgas speelt hierin voorlopig nog een belangrijke rol.

De (groen)gassector is blij met de Routekaart en ziet het als zijn verantwoordelijkheid om het aandeel gasvormige energiedragers de komende jaren fors te vergroenen om een volledig CO₂-neutrale energievoorziening in 2050 mogelijk te maken. Dit komt tot uiting in een gezamenlijke inzet ter verhoging van de productie van duurzame gassen, waaronder groen gas en waterstof¹. In lijn met de oproep in de Routekaart tot samenwerking in de sector is dit position paper opgesteld door het merendeel van de gasproducenten.

Inzet groen gas

Belangrijkste voordelen van de inzet van groen gas zijn:

- De relatief geringe investeringen die nodig zijn in de infrastructuur. Nederland beschikt reeds over een fijnmazige gasinfrastructuur die ook geschikt is voor groen gas;
- De flexibiliteit van de huidige gasinfrastructuur biedt de mogelijkheid tot verdere hybridisering van het warmte-aanbod in de gebouwde omgeving: duurzame gassen en aardgas kunnen tegelijkertijd worden ingezet;
- De moleculen uit groen gas zijn geschikt als basis voor transport en opslag van elektronen, en als grondstof voor de chemische industrie. Waar koolstofmoleculen nodig zijn leveren de moleculen uit groen gas een duurzaam alternatief voor fossiele moleculen;
- Groen gas biedt de mogelijkheid om, bij afvang en het langdurig vastleggen van CO₂, een bijdrage te leveren aan de zogenaamde negatieve CO₂-emissies

Op grond van deze punten is het CO₂-neutrale groen gas een uitstekend alternatief op plaatsen waar elektrificatie niet mogelijk is (bijvoorbeeld in de oude binnensteden), hoge temperaturen nodig zijn (industrie) en (koolstof)moleculen gewenst zijn.

Uitbreiding productie

De ambitie om 70 PJ groen gas te realiseren in 2030 is uitdagend maar noodzakelijk. De minister geeft al aan dat er aanvullende instrumenten nodig zijn. De haalbaarheid is inderdaad afhankelijk van vele factoren, waaronder

- (1) De beschikbaarheid van biomassa: groen gas-productie in Nederland vindt voornamelijk plaats op basis van (natte) organische reststromen uit o.a. de agrarische sector, voedselverwerkende industrie en huishoudens. Doelmatige inzet op basis van duurzaamheidscriteria en cascadering is hierbij het uitgangspunt. Verwerking geschiedt via vergassing- en vergistingstechnologie. Naast groen gas levert laatstgenoemde technologie digestaat. **De sector pleit ervoor dat**
 - **locaties waar veel biomassa aanwezig is voorrang krijgen in het locatiebeleid;**
 - **er samenhangende stimulering komt voor de ontwikkeling van nieuwe biomassastromen, zoals gecascadeerde aquatische biomassa;**

¹ Er zijn daarnaast ook andere gasvormige energiedragers die veelal voor specifieke toepassingen worden ingezet, zoals bijvoorbeeld (bio)propan. De stimuleringsmaatregelen dragen voor een belangrijk deel ook bij aan de groei van voor bepaalde doeleinden specifieke gassen.

- Er een gericht Innovatieprogramma komt voor digestaatverwaarding, de voorbereiding van biomassa en de verhoging van de biogasopbrengst;
 - De Fertilizer Directive gevolgd wordt waarin organische meststof ook als meststof wordt aangemerkt, hetgeen de afzetmogelijkheden van digestaat verbetert.
- (2) De ontwikkeling van de markt. In de Routekaart Groen Gas wordt groen gas nu gepositioneerd als ‘sluitstuk’, lees bijvoorbeeld onder *sectie 3: ‘verduurzaming eindgebruik’*, waar de minister zegt: “beleidsmatig acht ik het daarom van belang om eerst de productie van groen gas te vergroten alvorens definitieve keuzes te maken over de inzet van groen gas.” Deze terughoudende positionering brengt risico’s met zich mee. Ten eerste kan dit investeerders, hard nodig voor de gewenste productieverhoging, ontmoedigen. Ten tweede kunnen gemeenten afzien van de optie groen gas en kiezen voor duurdere alternatieven. Dit staat een schone en betaalbare energievoorziening in de weg. **De sector pleit ervoor dat met name in de gebouwde omgeving**
- groen gas wordt gepositioneerd als volwaardig alternatief voor aardgas;
 - gemeenten/RES-en de inzet van groen gas, met het oog op de beperkte beschikbaarheid van duurzame biomassa, combineren met het terugdringen van de warmtevraag door isolatie- en besparingsmaatregelen en hybridisering;
 - niet alleen wordt gekeken naar de kosten van groen gas per kWh of per m³, maar naar de integrale systeemkosten
- (3) Innovatie. In de Routekaart lijkt innovatie vooral gericht op vergassingstechnologie. **Qua innovatie pleit de sector voor**
- een genuanceerdere benadering waarin meerdere technologieën ruimte krijgen in het innovatiebeleid. Dit zal leiden tot verhoging van de gasopbrengst en het circulair maken van de groen gas-waardeketen.
 - **Aandacht voor efficiënte conversietechnologie:** Het is bijvoorbeeld efficiënter om groen gas in te zetten als transportbrandstof in plaats van groen gas om te zetten in waterstof, dat te comprimeren en daarna via een brandstofcel om te zetten in (CO₂-vrije) stroom voor aandrijving. SDE++ stimuleert op dit moment niet altijd de meest efficiënte routes.
 - **Nadere specificaties van de benodigde innovaties in de gasector.** Op dit punt volgt de sector de aanbevelingen van het position paper van TKI Nieuw Gas/Topsector Energie.

Samenwerking overheid en sector

Met het oog op het geleidelijk vergoeden van de gasvormige energiedragers in ons energiesysteem, is een gecoördineerd scenario voor de ontwikkeling van duurzame gassen essentieel. Hierin liggen taken voor de overheid en voor de sector, bij voorkeur in onderlinge samenwerking. De sector heeft reeds stappen gezet richting “vereniging, harmonisatie en professionalisering” in de vorm van onderzoek en gesprekken. Middels o.a. een gedragscode op het gebied van biomassa zal de sector zichzelf reguleren. **Op het gebied van samenwerking pleit de sector voor:**

- betere afstemming regelgeving en visie op duurzame gassen tussen rijk, provincie en gemeenten;
- meer harmonisering met EU-regels, in lijn met het naderende decarbonisatiepakket. Zo lijkt NL af te wijken met uitgangspunten in de SDE++ regeling en duurzaamheidscriteria van de RED II.
- betrekken netbeheerders en andere ketenpartners bij verdere uitwerking Routekaart

SDE++²

De SDE-regeling functioneert goed voor hernieuwbare elektriciteit maar heeft wat aanpassingen nodig om ook het volume aan duurzame gassen te laten groeien. M.b.t. de specifieke situatie van groen gas, pleit de sector voor:

² NB: Dit is een samenvatting van de in het position paper SDE++ van GGNL gemaakte punten.

1. **Meer stabiliteit in de SDE.** De (half)jaarlijks wisselende tarieven maken de systematiek onvoldoende robuust om investeringen op te baseren.
2. **Een SDE++ regeling die gelijke kansen biedt voor hernieuwbare gassen, warmte en elektriciteit.** Dit vraagt om een bredere grondslag voor de berekening van:
 - CO₂-reductie: voor groen gas geldt ook een besparing bij de bron: denk bijv. aan de methaanreductie van mestverwerking en het afvangen en vervloeien van CO₂;
 - de integrale kosten van de energietransitie: neem ook de maatschappelijke kosten mee voor distributie en opslag van elektriciteit ten opzichte van hernieuwbare gassen.
3. **Een versnelling in de ontwikkeling en toepassing van instrumenten om innovatie te stimuleren** (zowel binnen als buiten de SDE)
4. **Het waarderen van de reeds bestaande vergistingsinstallaties** Een verlengde levensduur voor bestaande biogas-WKK-installaties - die zich bij de verlenging voortaan gaan richten op productie van groen gas - is daarvan een goed voorbeeld.

Alternatieve en aanvullende instrumenten

De Routekaart noemt naast de SDE++ een aantal aanvullende instrumenten. Onder andere de inzet van garanties van Oorsprong (GvO's). De sector ziet hierin een mechanisme dat recht doet aan de markt van vraag en aanbod. Bovendien voorkomt dit mechanisme het twee keer meetellen van CO₂-reductie. Ook komt hiermee de groenwaarde-transfer binnen Europa op gang, leidend tot een evenwichtige en liquide handel in groen gas. De Routekaart noemt ook een bijmengverplichting die voorziet in een structurele basis voor groen gas ontwikkeling. **De sector zou zich kunnen vinden in een doel van 10% groen gas in 2030.**

Om 2 bcm groen gas te realiseren in 2030 moeten overheid, markt en sector in beweging komen. De stip op de horizon vraagt om creativiteit en lef bij alle partijen. **Vanaf de gemeenschappelijke ambitie in 2030 moet worden terug geredeneerd naar de noodzakelijke interventies in het heden. Er is dan ook geen tijd te verliezen: de relevante veranderingen en acties moeten op zeer korte termijn worden ingezet willen ze tijdig effect hebben.**

Met inachtneming van deze punten zien wij een haalbare, betaalbare en gestructureerde transitie tegemoet naar een klimaatneutraal 2050. De sector levert hier graag een bijdrage aan.

Vanzelfsprekend zijn wij beschikbaar voor het een nadere toelichting.

Hoogachtend,

Gerd van der Logt (06 52 43 23 77)

GroenGas Nederland, mede namens KVGn, Vereniging Groen Gas Producenten en Engie

